Lørenskog kommune

Arkivsak: 26/21664-37
Saksbehandler: Iselin Bennick Benum regulering

Detaljregulering 2024001, Ny vannledning gjennom Haneborgåsen. 1. gangs behandling

Utvalg	Saksnummer	Møtedato
Kultur-, inkludering- og samfunnsutvalget	067/26	15.10.2026
Formannskapet	121/26	21.10.2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-10 legges forslag til detaljreguleringsplan 2024001, Ny vannledning gjennom Haneborgåsen, som vist på plankart datert 18. september 2026, med tilhørende bestemmelser, ut til offentlig ettersyn.

Vedlegg:

Plankart - Vertikalnivå 1 - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Plankart - Vertikalnivå 2 - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Planbestemmelser - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Planbeskrivelse - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Risiko og sårbarhetsanalyse - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Tekniske tegninger - Steinerud - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Tekniske tegninger - Ødegårds vei - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Tekniske tegninger - Steinbekk - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Plan og profil tunnel - Unntatt offentlighet - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Fagrapport utredning av naturmangfold - konsekvensutredning - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Arboristfaglig uttalelse - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Istandsetting - miljø og landskap - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Fagrapport kulturminner og kulturmiljø - konsekvensutredning - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Arkeologisk Rapport - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Brev om avsluttet arkeologisk registrering fra Akershus fylkeskommune - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Miljøprogram - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Trafikkvurdering av anleggsfasen - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Anleggsstøyutredning - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Overvannsnotat - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Vurdering av påvirkning i vassdrag og vannressursloven - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Massehåndteringsprogram - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Klimagassbudsjett - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen

Vedlegg:

Fagrapport friluftsliv - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Vurdering av områdestabilitet - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Geoteknisk notat riggplass - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Ingeniørgeologisk rapport - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Innkomne merknader - Varsel om oppstart 2026 - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen
Innkomne merknader - Varsel om oppstart 2024 - Ny vannledning gjennom Haneborgåsen

Bakgrunn for saken

Forslagsstiller Norconsult Norge AS har utarbeidet forslag til detaljregulering på vegne av tiltakshaver Nedre Romerike vann- og avløpsselskap IKS (NRVA).

Hensikten med planen er å legge til rette for en ny hovedvannledning som skal sikre tilstrekkelig vannforsyning i regionen. Vannledningen skal legges i tunnel gjennom Haneborgåsen og skal kobles til eksisterende vannledningsnett ved Ødegårds vei og i Bekkeveien på Steinbekk. Vannledningen vil hovedsakelig ligge i fjell og ikke være synlig med unntak for to portaler ved inngangene til fjelltunnelen.

Planarbeidet utløser i henhold til forskrift om konsekvensutredning krav om konsekvensutredning, men ikke planprogram eller melding. Store deler av planområdet ligger innenfor markagrensa og skal behandles etter markaloven.

Kommunedirektøren anbefaler at planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.

Saksopplysninger

Fakta

Saksgang
Lørenskog kommune mottok den 2. juni 2023 planinitiativ for ny vannledning gjennom Haneborgåsen. Oppstartsmøte ble avholdt den 30. august 2023. Søknad om tillatelse til oppstart av planarbeid i marka ble sendt 8. september 2023, og det ble gitt tillatelse i brev fra Statsforvalteren datert 5. oktober 2023.

I forkant av planoppstart hadde forslagsstiller gjennomført et forprosjekt der ulike traséalternativer og drivemetoder ble vurdert i forhold til gjennomførbarhet med hensyn til tekniske og geologiske forhold. To hovedkonsepter ble vurdert, alternativ B med trasé direkte fra Ødegårds vei til Steinbekk, og alternativ C med trasé Ødegårds vei – Høydebasseng i Tors vei – Steinbekk. Den 10. januar 2024 ble det varslet igangsetting av planarbeidet med utgangspunkt i alternativ C i Romerikes blad og på kommunens og Norconsults nettsider. Aktuelle myndigheter, grunneiere og rettighetshavere ble varslet med brev eller epost.

På grunn av endring til alternativ B samt ønske fra forslagsstiller om å varsle felles behandling av regulerings- og byggesak, ble det varslet oppstart på nytt den 16. mars 2026 i Romerikes blad og til aktuelle myndigheter, grunneiere og rettighetshavere.

Det kom inn til sammen 44 bemerkninger på de to rundene med varsel om oppstart. I planbeskrivelsen er det gjengitt et sammendrag av merknadene med kommentarer fra forslagsstiller og kommunedirektøren.

Vurdering etter forskrift om konsekvensutredning
Planforslaget er vurdert iht. plan- og bygningslovens § 4-2 ”Planbeskrivelse og konsekvensutredninger”, med tilhørende forskrift.

Tiltaket faller inn under forskriftens vedlegg II punkt 10 j) vannledningsanlegg over større avstander. I henhold til forskriftens § 8 skal planen da konsekvensutredes, men ikke ha planprogram eller melding dersom planen kan få vesentlige virkninger etter § 10 i forskriften. § 10, tredje ledd sier blant annet:
«Lokalisering og påvirkning på omgivelsene omfatter en vurdering av om planen eller tiltaket kan medføre eller komme i konflikt med:

a. *verneområder etter naturmangfoldloven kapittel V eller markaloven § 11, utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven kapittel VI), prioriterte arter, vernede vassdrag, nasjonale laksefjorder og laksevassdrag, objekter, områder og kulturmiljø fredet etter kulturminneloven»*

Siden store deler av planområdet ligger innenfor markagrensa og behandles etter markaloven vurderes det at det er krav til konsekvensutredning av planforslaget, men uten planprogram eller melding.

Planstatus

Kommuneplan

I kommuneplanens arealdel er størstedelen av planområdet avsatt til LNF (landbruk, natur og firluftsliv), men planområdet omfatter også arealer avsatt til boligformål, grønnstruktur og offentlig eller privat tjenesteyting. Planområdet inneholder også arealer avsatt til sikringssone for VA-anlegg og båndleggingssone for kulturminner.

Kommunedelplan for differensiert vassdragsforvaltning

For vassdragsområder innenfor Marka skal sist reviderte markabestemmelser legges til grunn for skjøtsel og tiltak.

Kommunedelplan for kulturminner, kulturmiljøer og kulturlandskap

I Haneborgåsen ligger et automatisk fredet kulturminne bestående av 12 gravrøyser fra bronse- og jernalder med høy kulturhistorisk verdi som ligger innenfor planområdet. I tillegg ligger det bevaringsverdige kulturmiljøet på Skårerødegården inntil planlagt trasé for anleggstrafikk fra planområdet.

Kommunedelplan for Ødegården

Kommunedelplan for Ødegården er en overordnet plan for utvikling i Ødegårdområdet, vedtatt 29. september 2010. Planområdet overlapper med deler av framtidig boligområde i felt B8 og B6, i tillegg til arealer avsatt til friområde og LNF i kommunedelplanen.

Reguleringsplan

Store deler av planområdet er i dag uregulert. Utover dette berører planområdet følgende gjeldende reguleringsplaner:

- Deler av reguleringsplan 2013002, Ødegården felt B10-B13, vedtatt 29. mai 2013. Berørte arealer er berørt er regulert til friområder og vei.
- Deler av reguleringsplan 2021001, Steinerud barnehage, vedtatt 23. juni 2021. Berørte arealer er regulert til friområde og barnehage. Arealet omfattes også av faresone for flomfare.
- Deler av reguleringsplan 2018001, Ødegården felt B2, B3, B5 og B14, vedtatt 14. mars 2018. Berørte arealer er regulert til friområder og turvei.
- Deler av reguleringsplan 2014001, Ødegården – vei, vedtatt 12. februar 2014. Berørte arealer er regulert til vei og annen veigrunn – grøntareal.
- Deler av reguleringsplan 1977006, Sydlige del av Steinbekk, vedtatt 14. mai 1977. Berørte arealer er regulert til bolig, turvei og veiformål.

Markaloven
I henhold til markaloven skal arealer innenfor marka avsettes til landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF-område) og bygge- og anleggstiltak er forbudt (§§ 4 og 5). Det finnes imidlertid noen unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer, blant annet for offentlige infrastrukturanlegg, herunder vannforsyningssystemer.

Beskrivelse av planområdet
Planområdet ligger på Haneborgåsen, nord i Lørenskog kommune. Det foreslåtte planområdet utgjør et areal på ca. 242 daa. Størsteparten av planområdet ligger innenfor markagrensa. Sør, øst og vest for planområdet er det boligområder og mot nord ligger Skjettenåsen friluftsområde og Gjelleråsenmarka som er mye brukte friluftsområder. Helt mot vest berører tiltaket arealer ved Steinerud barnehage.

Området har et variert nett av stier og turveier, med flere adkomster fra byggeområdene rundt. Området brukes blant annet til turer, stisykling, orientering, hundelufting og har flere utkikkspunkter og opplevelsespunkter knyttet til uberørt skogsnatur. I tillegg finnes det kulturminner i form av blant annet gravrøyser fra bronsealderen. Haneborgåsen er en del av et åslandskap med kupert terreng, hovedsakelig bestående av fjell. Det utgjør en del av det større markaområdet Gjelleråsen. Området består i stor grad av en skogkledt kolle med veksling av eldre barskog og produksjonspåvirket skog, samt fuktdrag. Skogen er typisk fattig blåbærskog og tørrere bærlyngskog.

Skogområdene er i NIBIO (norsk institutt for bioøkonomi) sitt kartgrunnlag vurdert til å ha middels eller lav bonitet (arealets evne til å produsere trevirke). Ved Bekkeveien finnes det imidlertid et område som er kategorisert som fulldyrka jord i kartgrunnlaget. Planområdet berører mindre bekkedrag og vannforekomster, herunder Svarttjernbekken og Steinerudbekken. Steinerudbekken, ved Steinerud barnehage, er utsatt for flom.

Beskrivelse av planforslaget
Det planlegges å etablere ny vannledning gjennom Haneborgåsen, mellom påkoblings-punkter på eksisterende nett ved Ødegårds vei og på Steinbekk. Formålet med ledningen er å fullføre etablering av en indre ring i NRVA sitt distribusjonsnett, noe som vil sikre nødvendig hydraulisk kapasitet og sikkerhet i vannforsyningen. I tillegg skal ledningen sørge for tilstrekkelig mottakskapasitet fra Oslo kommune, hvilket er et viktig skritt for å oppnå full reservevannsdekning for NRVA sine eierkommuner i tråd med krav fra Mattilsynet.

Ny vannledning er foreslått i tunnel gjennom Haneborgåsen, og vil ikke være synlig på overflaten med unntak av to inngangsportaler ved Ødegårds vei og på Steinbekk. Det planlegges etablert et tverrslag (sidetunnel) på ca. 200 meter fra inngangsportalen ved Ødegårds vei til ledningstraseen. Tverrslaget vil ha et tverrsnitt på ca. 25m2 (5x5m). Fra tverrslaget går hovedtunnelen mot Steinbekk. Den vil ha en lengde på ca. 1,4 km og et tverrsnitt på ca. 15 kvm (4x4 m). Fra tunnelåpningen på Steinbekk vil ledningen legges i en grøft på ca. 120 meter til påkobling i ventilhuset langs Bekkeveien. Mellom tverrslaget og planlagt påkobling på eksisterende ledning nord for parkeringsplassen ved Steinerud barnehage vil ledningen gå i boret hull. Boret lengde blir ca. 265 meter med en diameter på ca. Ø1060 mm.

Det skal etableres to større riggområder ved inngangsportalen til tverrslaget i Ødegårds vei og på Steinbekk. Tunnelen skal drives ensidig fra Ødegårds vei, hvilket vil si at hovedvekten av anleggsvirksomhet og anleggstrafikk vil være knyttet til dette området. Det vil imidlertid også være behov for anleggsvirksomhet ved Steinbekk i forbindelse ved etablering av inngangsportalen til tunnelen samt for nedgraving av ledningen mellom tunnelåpningen og eksisterende ventilhus i Bekkeveien. Store deler av anleggsområdet ved Steinbekk ligger innenfor Marka. For å begrense inngrep i Marka er bestemmelsesområdene der det åpnes for bygge- og anleggsvirksomhet delt inn i

delområder. Tilhørende bestemmelser fastsetter hva som tillates og ikke tillates innenfor de enkelte arealene, blant annet hvor det kun kan settes opp sikringsgjerde, hvor terrengformasjoner skal bevares og hvor det tillates sprenging. Driftsveiene inn til tverrslaget ved Ødegårds vei og på Steinbekk vil bli permanente adkomster inn til tunnelåpningene for vedlikeholdsarbeid og inspeksjon av ledningen.

Det er også planlagt et mer tidsbegrenset anleggsområde ved Steinerud barnehage ved Ødegårds vei. Riggområdet og midlertidig anleggsvei ved Steinerud er nødvendig for å etablere en mottaksgrop for vannledningen som skal bores fra tunnelen og deretter kobles på eksisterende ledning ved Ødegårds vei. Når midlertidig anleggsvei skal etableres må Steinerudbekken legges i rør, men bestemmelsene stiller krav til tilbakeføring etter endt anleggsperiode.

Konsekvensutredning
Følgene tema ble valgt for konsekvensutredning:

- Naturmangfold og vannmiljø
- Friluftsliv
- Kulturminner og kulturmiljø

Øvrige konsekvenser av planforslaget er redegjort for og vurdert i planbeskrivelsen. Nedenfor følger et kort sammendrag av de tre konsekvensutredningstemaene:

Naturmangfold og vannmiljø
Tiltakets direkte inngrep i naturmiljøet er begrenset i omfang, men tiltaket kan likevel påvirke naturtyper og økologiske funksjonsområder både i anleggsfasen og gjennom eventuelle endringer i hydrologiske forhold (vannforholdene i området). Videre innebærer tiltaket tap av ett økologisk funksjonsområde for alm (EN-sterk truet). Tiltaket medfører ikke vesentlig økt samlet belastning på naturmangfoldet i området, blant annet fordi konsekvensene er søkt redusert gjennom valg av tunnelløsning, begrensning av bygge- og anleggsområder og bestemmelser om hensynssoner, overvåking og avbøtende tiltak. Samlet sett er imidlertid tiltaket vurdert til å ha en middels negativ konsekvens for naturmangfoldet. Særlig tapet av almelokaliteten bidrar til høyere negativ konsekvens innenfor ett delområde i planen.

Planforslaget berører vannmiljøet knyttet til Svarttjernbekken og Steinerudbekken, som begge har viktige funksjoner for overvannshåndtering, flomdemping og økologiske prosesser. Vannforekomstene er vurdert til å ha høy til svært stor verdi. Tunneldriving, utslipp av anleggsvann og midlertidige inngrep i kantsoner kan medføre økt partikkelbelastning, redusert vannkvalitet og midlertidig påvirkning på økologiske forhold. Steinerudbekken skal krysses med anleggsvei og legges midlertidig i rør, mens anleggsområdet ved Svarttjernbekken ligger tett opptil Svarttjernbekken. Det er også noe usikkerhet knyttet til om tunneldriving kan påvirke grunnvannsnivå og vannføring i nærliggende bekker og våtmarksområder. For å overvåke dette er det allerede etablert grunnvannsovervåkning i fire brønner i området, og overvåkningen forutsettes videreført gjennom hele prosjektet. Der det er knyttet usikkerhet til virkninger er føre-var-prinsippet lagt til grunn for vurdering av konsekvenser, og bestemmelsene stiller krav til at det iverksettes tiltak som hindrer negativ påvirkning på vannforekomster og vannkvalitet i anleggsperioden. Der det er registrert svakhetssoner (partier i berggrunnen med redusert styrke og stabilitet som gjør det utsatt for vanninntrengning) langs traséen vil det gjøres avbøtende tiltak for å begrense virkningene på grunnvann og tilgrensende naturverdier. Samlet sett vurderes konsekvensene for vannmiljø som noe negative i anleggsfasen, men uten varig påvirkning dersom avbøtende tiltak gjennomføres.

Friluftsliv
Haneborgåsen og Gjelleråsmarka utgjør et viktig nærturområde med omfattende bruk til turgåing, løping, orientering, sykling og andre friluftsaktiviteter. Området er vurdert å ha svært stor verdi for friluftsliv, og omfatter blant annet Hinderskogen klatrepark og et utbredt

nettverk av stier og innfallsporter til marka. I anleggsfasen vil støy, støv, anleggstrafikk og midlertidig stenging av enkelte stier redusere tilgjengeligheten og opplevelseskvaliteten i deler av området. Negative virkninger i anleggsfasen søkes redusert gjennom omlegging av stier, skilting av alternative ruter og sikringstiltak samt krav om tilbakeføring og revegetering av berørte arealer. I permanent situasjon vil konsekvensene være begrenset, men tunnelpåhugg, vegetasjonsinngrep og nye adkomstveier vil gi noen endringer i landskapsopplevelsen for brukere av området. I konsekvensutredningen er tiltaket vurdert å gi noe negativ konsekvens for friluftsliv samlet sett.

Kulturminner og kulturmiljø
Planområdet omfatter gravfelt på Haneborgåsen bestående av 12 automatisk fredete gravrøyser fra bronse- og jernalder. Kulturmiljøet er vurdert å ha høy kulturhistorisk verdi. Den planlagte vannledning vi passere i fjelltunnel under gravfeltet, hvilket kan gi noen konsekvenser i anleggsperioden i form av rystelser i forbindelse med boring. Det er ikke planlagt noen inngrep i kulturmiljøet på bakkenivå. For å ivareta kulturminnene er gravfeltet sikret gjennom båndleggingssone for kulturminner (H730), samt hensynssone for bevaring av kulturmiljø (H570). Kulturmiljøet ved Skårerødegården som er vurdert til å ha middels kulturhistorisk verdi, ligger utenfor planområdet, men langs planlagt trasé for anleggstrafikk.

De negative virkningene for kulturminner og kulturmiljø er i hovedsak knyttet til anleggsfasen gjennom støy, rystelser, anleggstrafikk og midlertidig redusert opplevelsesverdi og tilgjengelighet. Som avbøtende tiltak er det foreslått regulert inn hensynssoner rundt kulturminnet, etablering av rystelsesovervåkning og sikring av gravrøysene ved sprengningsarbeider. Permanente virkninger vil være begrenset ettersom tiltaket ikke medfører direkte inngrep eller arealbeslag i de registrerte kulturmiljøene. På bakgrunn av dette er det i konsekvensutredningen vurdert at tiltaket samlet å gi ubetydelig konsekvens for kulturminner og kulturmiljø.

Forhold til annet lovverk
Det planlagte tiltaket berører forhold som omfattes av flere lovverk, blant annet vannressursloven, forurensningsloven og forskrift om fysiske tiltak i vassdrag. Forslagsstiller har informert om at det skal avklares med relevante sektormyndigheter om tiltaket krever nærmere behandling eller tillatelser før anleggsarbeidene igangsettes.

Ulike løsninger

Formannskapet står i utgangspunktet fritt til å ikke legge et planforslag ut på offentlig ettersyn. Dersom planen ikke legges ut på offentlig ettersyn vil saken sendes tilbake til administrasjonen for videre bearbeidelse i tråd med eventuelle føringer fra vedtaket før den fremmes for ny behandling. Dersom planforslaget avvises, kan forslagsstiller kreve planforslaget fremmet for kommunestyret for endelig avgjørelse.

Hvis planen stoppes eller utsettes vil dette påvirke fremdriften i arbeidet med å sikre nødvendig kapasitet og sikkerhet i NRVA sin interne vannforsyning, hvilket kan skape usikkerhet for vannforsyningen til eierkommunene til NRVA, herunder Lørenskog. Videre vil det vanskeliggjøre sikring av full reservevannløsning i tråd med krav fra Mattilsynet.

Konsekvenser

Økonomiske konsekvenser
Behandling av planforslaget har ikke direkte økonomisk betydning for kommunen. NRVA skal stå for de økonomiske aspektene ved opparbeidelse av den nye hovedvannledningen.

Miljømessig og sosial bærekraft

Planforslaget er viktig med tanke på vannforsyningen til beboere i eierkommunene til NRVA. Utover dette har ikke planforslaget overordnet betydning for miljømessig og sosial bærekraft.

Vurdering

Forhold til overordnede planer og føringer

Kommunedirektøren mener planforslaget er i tråd med overordnede planer og mål. Strekningen inngår i trasé for sikringssone VA-anlegg i kommuneplanens arealdel, og planen viderefører i all hovedsak arealformål og hensynssoner fra gjeldende reguleringsplaner, kommunedelplan og kommuneplan på grunnen (vertikalnivå 2).

Planforslaget er videre i samsvar med føringer fra Mattilsynet om at NRVA må sikre en fullgod reservevannløsning med tosidighet i drikkevannsforsyningen på Nedre Romerike. Dette er nødvendig for å sikre leveringssikkerhet i tråd med drikkevannsforskriften.

Forhold til markaloven

Store deler av planområdet ligger innenfor markagrensa. Siden markaloven åpner for regulering til offentlige vannforsyningssystemer ga Statsforvalteren tillatelse til å starte opp planarbeidet i brev datert 5. oktober 2023. De har også gitt føringer om å begrense terrenginngrep, landskapsmessig eksponering og plassering av rigg- og anleggsområder innenfor marka. Siden tunnelpåhugg med adkomstvei ved Steinbekk må etableres innenfor markagrensa for å sikre tilstrekkelig terreng for etablering av tunnelåpningen, vil det bli nødvendig med noen arealer for rigg- og anleggsområder i tilknytning til dette. Kommunedirektøren vil imidlertid påpeke at det er gjort mange grep i planen for å minimere konsekvensene innenfor marka. Blant annet er arealer som er tenkt brukt til midlertidige rigg- og anleggsområder delt opp i flere delområder med konkrete bestemmelser knyttet opp til hvert område som fastsetter bruken innfor de enkelte områdene, for eksempel hvor det kun kan settes opp sikringsgjerder og hvor det tillates og ikke tillates sprenging. Videre stiller bestemmelsene krav til tilbakeføring av arealene i henhold til godkjent landskapsplan etter endt anleggsfase samt oppfølging av arealene i påfølgende år. Det er også bestemt at tunnelen skal drives ensidig fra Ødegårds vei, hvilket vil bidra til å redusere belastningen på markaområdene ved Steinbekk. Kommunedirektøren mener derfor at foreslåtte krav i planforslaget begrenser konsekvensene på arealer innenfor marka på en tilfredsstillende måte sett opp mot at planforslaget tilrettelegger for etablering av samfunnskritisk infrastruktur.

Konsekvenser i anleggsperioden

Når vannledningen er etablert og i drift vil det være begrenset med trafikk tilknyttet tiltaket utover tilsyn, inspeksjon og eventuelle serviceoppdrag knyttet til anlegget.

Anleggstrafikk – Ødegårds vei

Når tverrslag og hovedtunnel skal bores ut vil dette generere mye overskuddsmasser, hovedsakelig bestående av fjell. Siden inngrepene på bakkeplan er begrenset i omfang og i hovedsak skal tilbakeføres til opprinnelig stand er det begrenset med muligheter for å gjenbruke masser innenfor planområdet. Disse må derfor fraktes til godkjent mottak, hvilket vil generere en del anleggstrafikk gjennom hele anleggsperioden. Kommunedirektøren mener derfor at det er positivt at det legges opp til at tunnelen skal drives ensidig fra Ødegårds vei. Dette gir kort vei for anleggstrafikken fra tunnelåpning til hovedveinettet. Samtidig er Ødegårds vei etablert med gang- og sykkelvei og/eller fortau på begge sider av veien langs store deler av strekningen. Dette, sammen med krav om utarbeidelse av plan for gjennomføring av anleggsperioden samt trafikksikkerhets- og trafikkavviklingsplan, bidrar til å sikre gode og trafikksikre løsninger for myke trafikanter i området i perioden med anleggsvirksomhet.

Anleggstrafikk - Steinbekk

I tillegg til anleggstrafikk i Ødegårds vei vil det bli nødvendig med noe anleggstrafikk fra Steinbekksiden i forbindelse med tunnelpåhugg og etablering av adkomstvei til tunnelen. Kommunedirektøren påpeker at anleggstrafikken her må kjøre mye lenger på små boligveier før den kommer ut på hovedveinettet, blant annet på grunn av høyde- og vektbegrensninger ved krysninger av jernbanelinja flere steder i kommunen. Videre mangler det løsninger for myke trafikanter langs deler av den planlagte traseen, men kommunedirektøren forutsetter at man gjennom plan for anleggsperioden og trafikksikkerhets- og trafikkavviklingsplan finner løsninger som ivaretar trafikksikkerheten på en tilfredsstillende måte før tiltaket igangsettes. På grunn av lengden på trasé for anleggstrafikk samt manglende løsninger for myke trafikanter mener kommunedirektøren at det er positivt at anleggsvirksomhet ved Steinbekk er begrenset til det som er ytterst nødvendig for å få lagt vannledningen til eksisterende påkoblingspunkt i ventilhuset langs Bekkeveien.

Midlertidig anleggsadkomst ved Steinerud barnehage
Den planlagte vannledningen skal bores i et mindre hull det siste stykket fra hovedtunnelen til punktet der den skal kobles på eksisterende vannledning ved Ødegårds vei nord for parkeringsplassen til Steinerud barnehage. Ved mottaksgrop for vannledningen må det etableres en midlertidig anleggsvei som blant annet berører Steinerudbekken og arealer som er utsatt for flomfare. I anleggsperioden må derfor denne delen av Steinerudbekken legges i rør. Kommunedirektøren mener det er uheldig at det må gjøres inngrep i et vassdrag for etablering av en midlertidig anleggsvei, men basert på plassering av eksisterende påkoblingspunkt har kommunedirektøren likevel forståelse for at det er nødvendig for at tiltaket skal kunne gjennomføres. Det er imidlertid positivt at anleggsområdet ved Steinerud barnehage vil ha et begrenset og kortvarig aktivitetsnivå sammenlignet med øvrige anleggslokasjoner, og at det i bestemmelsene er stilt krav til tilbakeføring av terreng og vegetasjon samt gjenåpning av bekk etter endt anleggsperiode. Videre er størrelsen på arealet som tillates benyttet til anleggsområde begrenset så mye som mulig, og det er i bestemmelsene satt tilsvarende begrensninger på bruken av anleggsområdet som det er gjort innenfor marka.

Kommunedirektøren mener derfor at sett opp mot tiltakets samfunnskritiske funksjon er konsekvensene av anleggstrafikk og -virksomhet ved etablering av vannledningen begrenset så langt som mulig, samtidig som bestemmelsene sikrer tilbakeføring av arealer samt oppfølging av disse etter at anlegget er ferdig.

Klima og energi
I tråd med nylig vedtatt statlig planretningslinje for klima og energi skal planbeskrivelsen og saksfremlegget redegjøre for hvordan nasjonale hensyn til klimagassreduksjon, klimatilpasning og energi er ivaretatt. Forslagsstiller har redegjort for dette på side 43 i planbeskrivelsen, samt i vedlagte miljøprogram og klimagassbudsjett.

Hva gjelder klimagassutslipp, viser planforslaget at klimagassutslipp i all hovedsak knytter seg opp til tiltakets anleggsfase, hovedsakelig som følge av behov for håndtering av masser samt arealbeslag i tilknytning til behov for midlertidige rigg- og anleggsområder samt noe permanent endring av arealbruk ved de permanente adkomstveiene til tunnelen.

Statlige planretningslinjer for klima og energi stiller krav til at tiltak med negative klimaeffekt skal vurderes etter UFF-rammeverket (unngå – flytte – forbedre). Kommunedirektøren vurderer at det basert på tiltakets samfunnskritiske funksjon, samt behov for påkobling mot eksisterende ledningsnett, ikke vil være mulig å unngå etablering eller flytte vannledningen. Det er derfor innarbeidet målrettede tiltak og miljømål i miljøprogrammet og klimagass-budsjettet for å forbedre klimaeffektene og reduserer klimagassutslippene i prosjektet. Videre stiller bestemmelsene krav om utarbeidelse av et miljøoppfølgingsprogram til søknad om rammetillatelse som skal sikre at målene i miljøprogrammet ivaretas samt identifisere nødvendige avbøtende tiltak. Kommunedirektøren mener planforslaget i sum sikrer at klimavennlige løsninger anvendes

både i prosjektering og gjennomføring av tiltaket på en tilfredsstillende måte, og vurderer derfor at klimaeffekten av planforslaget reduseres i tråd med føringer fra statlige planretningslinjer for klima og energi.

Når det gjelder energi, er elektrisitet lagt til grunn som hovedenergi. Det er ikke aktuelt med lokal energiproduksjon eller andre energikilder. Energibruken etter ferdigstillelse vil være svært begrenset, hovedsakelig fordi det ikke er behov for energikrevende installasjoner som pumpestasjoner i driftsfasen.

Klimatilpasning er ivaretatt gjennom utredninger av flomfare, overvann, grunnvann og geotekniske forhold. Det er gjennomført flomfarevurderinger ved Steinerudbekken, og kartlagte flomsoner er innarbeidet i plankartet. Planforslaget stiller krav om lokal overvannshåndtering etter tretrinnsstrategien, sikring av flomveier og utarbeidelse av plan for overvannshåndtering i detaljprosjekteringen. Videre er det stilt krav i bestemmelsene om overvåking av grunnvann og tiltak for å begrense eventuell påvirkning fra tunneldriving.

Samlet sett vurderer kommunedirektøren at planforslaget ivaretar nasjonale klima- og energihensyn på en tilfredsstillende måte. Selv om tiltaket medfører klimagassutslipp i anleggsfasen, er utslippsdriverne identifisert, det er dokumentert et betydelig reduksjonspotensial, og det er lagt inn krav til videre oppfølging, tiltak og rutiner. Samtidig har tiltaket en viktig samfunnsfunksjon ved å sikre robust og fremtidsrettet vannforsyning til regionen. Forholdet til klima, klimatilpasning og energi vurderes som tilstrekkelig redegjort for i planforslaget.

Vannmiljø og grunnvann
De største konsekvensene for vannmiljø forventes i anleggsfasen der det planlegges etablert anleggsområder tett opptil Svarttjernbekken i tillegg til at deler av Steinerudbekken må legges i rør i forbindelse med etablering av midlertidig anleggsvei inn til mottaksgrop ved Steinerud barnehage.

Planforslaget sikrer imidlertid en rekke avbøtende tiltak samt restaurering etter endt anleggsgjennomføring. Foreslåtte krav om tiltak for å begrense avrenning og forurensning, samt overvåking av grunnvann og vannforekomster er helt nødvendige og vil bidra positivt til å minimere negativ påvirkning. Eventuelle negative konsekvenser for vannmiljø vil hovedsakelig være knyttet til midlertidige virkninger i anleggsfasen. Det forventes ikke varige negative konsekvenser for vannmiljøet dersom de foreslåtte avbøtende tiltakene gjennomføres og følges opp som forutsatt.

Kommunedirektøren mener planen sikrer avbøtende tiltak, overvåkningsprogrammer, tilbakeføring og oppfølging på en tilfredsstillende måte, og legger til grunn at dette følges opp gjennom anleggs- og driftsfasen slik at konsekvensene minimeres.

Forurensning
Planforslaget har størst potensial for forurensning i anleggsfasen der det er risiko for avrenning av forurensende stoffer til nærliggende vannforekomster og terreng. For å unngå midlertidig forringelse av vannkvalitet er det satt inn krav i bestemmelsene om at alt anleggsvann skal samles opp, renses og overvåkes før utslipp, samt at det gjennomføres tiltak for å begrense avrenning og forurensning i anleggsperioden. Kommunedirektøren synes det er positivt at planforslaget stiller tydelige krav til prøvetaking, avbøtende tiltak og oppfølging knyttet til forurensning, anleggsvann og avrenning for å begrense risiko for forurensning av vannforekomster og grunnen.

Tiltaket må gjennomføres i samsvar med kravene i forurensningsregelverket, og kommunedirektøren forutsetter at forslagsstiller tar kontakt med Statsforvalteren før igangsetting for å avklare om tiltaket er søknadspliktig og hvilke rensekrav som stilles. Videre stiller planen krav om miljøoppfølgingsplan, overvåking av vannkvalitet og beredskap ved avvik. Forutsatt at foreslåtte avbøtende tiltak og myndighetskrav følges

opp, vurderer kommunedirektøren at tiltakets konsekvenser for forurensning blir små og hovedsakelig begrenset til anleggsfasen. I driftsfasen forventes vannledningen å ha svært liten forurensningspåvirkning utover risiko for innlekkasjevann/drensvann til tunnel, men dette forutsettes kartlagt og fulgt opp gjennom overvåkningsprogram i driftsfasen i tråd med foreslåtte krav i bestemmelsene.

Landskap og friluftsliv
Ny hovedvannledning vil hovedsakelig etableres i fjelltunnel under Haneborgåsen. Dette begrenser synlige inngrep og bidrar til at det eksisterende landskapsbildet i stor grad opprettholdes. Kommunedirektøren vurderer dette som positivt sett opp mot tiltakets plassering innenfor markagrensa der bevaring av eksisterende landskap og tilrettelegging for friluftsliv er viktig. De fysiske inngrepene over terreng er hovedsakelig knyttet til tunnelpåhugg, portalområder, anleggs- og driftsveier og midlertidige rigg- og anleggsområder ved Ødegårds vei, Steinerud og Steinbekk.

I anleggsfasen vil terrenginngrep, vegetasjonsfjerning, rigg- og anleggsområder og massehåndtering gi tydelige og lokale endringer i landskapsbildet. Kommunedirektøren vil imidlertid påpeke at det gjennom planprosessen er innarbeidet soner med tilhørende bestemmelser for alle tre lokasjonene for å begrense konsekvensene så mye som mulig. Videre vil krav om tilbakeføring, revegetering og oppfølging av berørte arealer etter endt anleggsperiode gjøre at inngrepene vil bli gradvis mindre synlige over tid. De permanente adkomstveiene og tunnelåpningene ved Ødegårds vei og Steinbekk vil endre landskapsopplevelsen noe i disse områdene, men kommunedirektøren vurderer at landskapet rundt de to tunnelåpningene vil bidra til å gi skjerming slik at disse ikke vil bli veldig synlig fra omkringliggende områder. Videre er adkomst til tunnelen nødvendig for å kunne drifte og vedlikeholde vannledningen. Sett opp mot dette hensynet mener kommunedirektøren at konsekvensene for landskapsbildet er akseptable.

Tilgjengeligheten til marka ved de planlagte anleggsområdene vil også bli påvirket. Kommunedirektøren mener imidlertid at reguleringsplanen sikrer tilfredsstillende løsninger i anleggsperioden gjennom krav om omlegging av stengte stier eller eventuelt skilting av alternative ruter der dette finnes innen kort avstand. Videre stilles det krav til tilbakeføring eller etablering av stier i nye traseer når anleggsperioden er over. Kommunedirektøren mener derfor at de negative konsekvensene for friluftslivet hovedsakelig er begrenset til anleggsperioden, og at brukere av marka ikke vil få redusert tilgang til marka i permanent situasjon.

Kulturminner og kulturmiljø
Planforslaget medfører ingen direkte inngrep i registrerte kulturminner eller kulturmiljøer. Det er heller ikke planlagt permanente arealbeslag innenfor de registrerte kulturmiljøene. De største virkningene forventes å oppstå i forbindelse med anleggsfasen. For gravfeltet på Haneborgåsen er det særlig risiko for rystelser som følge av tunneldriving og sprengning, mens økt anleggstrafikk kan påvirke opplevelsen av kulturmiljøet ved Skårerødegården i anleggsperioden. De foreslåtte kravene om overvåking av rystelser og sikringstiltak under anleggsarbeidene bidra til å redusere risiko for skade på kulturminnene. Kommunedirektøren påpeker imidlertid at de negative virkningene er midlertidige og begrenset til gjennomføringen av tiltaket. I driftsfasen vil ikke tiltaket ha noen påvirkning på kulturminnene og -miljøene i området. Videre anser kommunedirektøren det som positivt at kulturminnet og kulturmiljøet båndlegges med hensynssoner i plankartet. Dette er i tråd med føringer fra kommuneplanens arealdel samt føringer fra Akershus fylkeskommune etter gjennomføring av arkeologisk registrering innenfor planområdet. Kommunedirektøren vurderer derfor at konsekvensene for kulturminner og kulturmiljø er begrensede. Kulturmiljøenes verdier og funksjoner forventes i hovedsak å være uendret etter at anleggsarbeidene er avsluttet.

Naturmangfoldloven
Kommunedirektøren har vurdert planforslaget i henhold til naturmangfoldloven. I tråd med

lovens § 7 skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

§ 8 - kunnskapsgrunnlaget: I planforslaget er det gjennomført en konsekvensutredning knyttet til naturmangfold, og det er veid ulemper og fordeler med forskjellige alternativer før endelig løsning ble valgt. Kommunedirektøren vurderer at kunnskapsgrunnlaget i saken er godt nok.
§ 9 - føre-var-prinsippet: I konsekvensutredningen er det oppgitt at det for forhold med usikkerhet er tillagt vekt i vurderingene i henhold til føre-var-prinsippet. Basert på kunnskapsgrunnlaget og krav til tiltak som er stilt i planen vurderer kommunedirektøren at prinsippene i § 9 er ivaretatt.

§ 10 - samlet belastning: Så lenge tiltak og avbøtende tiltak for naturen gjennomføres i henhold til planen vil den samlede belastningen være så liten som man kan forvente av et slikt tiltak. Kommunedirektøren mener derfor at prinsippene i § 10 er ivaretatt i planforslaget.

§§ 11 og 12 - kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Gjennom planen er det satt begrensninger i omfang av riggområder og anleggstrafikk i tillegg til at det er stilt rekkefølgekrav som sikrer at tiltak gjennomføres. Kommunedirektøren legger derfor til grunn av det brukes miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder og at eventuelle kostnader ved miljøforringelse bæres av forslagsstiller.

Konklusjon
Samlet sett kan planforslaget medføre noen negative konsekvenser, hovedsakelig knyttet til naturmangfold, vannmiljø, landskap og friluftsliv. De fleste konsekvensene er knyttet til prosjektets anleggsfase, og er enten midlertidige eller kan reduseres gjennom avbøtende tiltak. Samtidig er etablering av ny hovedvannledning av stor samfunnsmessig betydning da den vil bidra til å sikre en fullgod reservevannløsning med tosidighet i drikkevanns-forsyningen på Nedre Romerike. Ved å legge vannledningen i fjelltunnel begrenses arealinngrep og påvirkningen på natur-, frilufts- og kulturmiljøverdier reduseres. Når de identifiserte konsekvensene veies opp mot tiltakets samfunnskritiske funksjon og de omfattende avbøtende tiltakene som er foreslått, vurderer kommunedirektøren at planforslaget samlet er forsvarlig utformet og at miljøbelastningen er akseptabel.

Kommunedirektøren anbefaler at planforslaget legges ut til offentlig ettersyn.

Tidligere behandlinger

Ingen tidligere politisk behandling.

Politisk behandling av saken

15.10.2026 Kultur-, inkludering- og samfunnsutvalget

Møtebehandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For forslaget stemte 9: Alle.

Dermed ble innstillingen vedtatt.

Vedtak i kultur-, inkludering- og samfunnsutvalget, sak 067/26:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-10 legges forslag til detaljreguleringsplan 2024001, Ny vannledning gjennom Haneborgåsen, som vist på plankart datert 18. september 2026, med tilhørende bestemmelser, ut til offentlig ettersyn.

21.10.2026 Formannskapet

Møtebehandling:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For forslaget stemte 13: Alle

Dermed ble forslaget vedtatt.

Vedtak i formannskapet, sak 121/26:

Med hjemmel i plan- og bygningslovens § 12-10 legges forslag til detaljreguleringsplan 2024001, Ny vannledning gjennom Haneborgåsen, som vist på plankart datert 18. september 2026, med tilhørende bestemmelser, ut til offentlig ettersyn.

Lørenskog, 05.11.2026
etter fullmakt

Rakel Rauntun
sektordirektør for kultur, inkludering og samfunn